

Warszawa, dnia 26 maja 2015 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz ustawy o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi z 2010 r. (druk nr 905)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz ustawy o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi z 2010 r. modyfikuje dotychczasowe zasady spłaty pożyczek udzielanych przedsiębiorcom poszkodowanym w wyniku powodzi.

Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi stanowi w art. 41, że przedsiębiorcy, z wyłączeniem przedsiębiorców wykonujących działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, którzy ponieśli szkodę w wyniku powodzi, mogą ubiegać się o udzielenie pożyczki na usuwanie szkód popowodziowych.

Pożyczkę może otrzymać przedsiębiorca, który w czasie powodzi wykonywał działalność gospodarczą na obszarze gmin lub miejscowości poszkodowaną powodzią, wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów oraz zatrudniał nie więcej niż 50 pracowników.

Pożyczek udzielają fundusze pożyczkowe wybrane w drodze konkursu przez ministra właściwego do spraw gospodarki, do wysokości szkody poniesionej w wyniku powodzi, lecz nie więcej niż 50 tys. zł, z okresem spłaty do 3 lat od dnia zawarcia umowy pożyczki.

Przed wejściem w życie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, pożyczki dla przedsiębiorców udzielane były w tej samej wysokości i na

zbliżonych zasadach, na podstawie ustawy z dnia 12 sierpnia 2010 r. o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi z 2010 r.

Praktyka stosowania przepisów o finansowym wsparciu przedsiębiorców poszkodowanych w wyniku powodzi wykazała, że niektóre rozwiązania zawarte w wymienionych ustawach wymagają korekty. Chodzi przede wszystkim o kwestie związane ze sposobem postępowania w przypadku niewykorzystania pożyczki w całości, określeniem prawidłowości wykorzystania pożyczki, przesądzeniem o prawnym charakterze rozstrzygnięć podejmowanych przez fundusz pożyczkowy oraz zasadami spłaty lub zwrotu pożyczki.

W art. 1 pkt 1 noweli zaproponowano zmiany przesądzające o tym, iż podstawą określenia kwoty pożyczki będzie oszacowanie szkód poniesionych przez przedsiębiorcę dokonane przez komisję powołaną przez fundusz pożyczkowy, rzeczoznawcę lub biegłego uprawnionego do dokonywania wyceny środków trwałych lub aktywów obrotowych, rzeczoznawcę majątkowego albo ubezpieczyciela - w przypadku przedsiębiorcy, który przed wystąpieniem powodzi zawarł umowę ubezpieczenia przedsiębiorstwa od następstw klęsk żywiołowych.

Jeżeli oszacowania dokona rzeczoznawca, biegły lub ubezpieczyciel, przedsiębiorca będzie obowiązany dołączyć do wniosku o udzielenie pożyczki dokumentację, na podstawie której oszacowanie zostało dokonane (art. 1 pkt 2 noweli).

W art. 1 w pkt 3 noweli uchyla się przepis ustanawiający weksel in blanco jako zabezpieczenie udzielonej przedsiębiorcy pożyczki. W związku ze wskazaniem, że decyzje funduszy pożyczkowych są decyzjami administracyjnymi, a ich dochodzenie odbywać się będzie w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, dalsze utrzymywanie weksla jako formy zabezpieczenia uznano za niecelowe.

W art. 1 w pkt 4 noweli zaproponowano dodanie do art. 46 ustawy ust. 2a - przepisu pozwalającego, aby w uzasadnionych przypadkach, na wniosek przedsiębiorcy oraz za zgodą funduszu pożyczkowego, dopuszczalne było dokonywanie zmian pomiędzy wydatkami finansowanymi ze środków otrzymanej pożyczki

W art. 1 w pkt 6 noweli rozszerza się ustawę o art. 47a określający zasady postępowania w przypadku niewykorzystania pożyczki w całości lub w części. Dotychczas ustawa stanowi jedynie, że fundusz pożyczkowy odmawia umorzenia pożyczki niewykorzystanej lub nierozliczonej. Po wejściu w życie opiniowanej noweli, niewykorzystana pożyczka lub jej

część podlegać będzie zwrotowi. Przedsiębiorca obowiązany będzie, razem z rozliczeniem pożyczki, złożyć do funduszu pożyczkowego potwierdzenie dokonania wpłaty niewykorzystanej kwoty.

Niedokonanie zwrotu niewykorzystanej pożyczki w opisany wyżej sposób wiązać się będzie z sankcją w postaci naliczania odsetek ustawowych. Odsetki naliczane będą od dnia zawarcia umowy pożyczki.

Na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy, fundusz pożyczkowy i przedsiębiorca będą ustalali harmonogram spłaty pożyczki, z możliwością jego zmiany w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Okres karencji w spłacie będzie wynosił 9 miesięcy, a okres spłaty pożyczki przez przedsiębiorcę nie będzie mógł przekroczyć 3 lat od dnia zawarcia umowy pożyczki.

Przedsiębiorca, który nie udostępni dokumentacji związanej z wykorzystaniem pożyczki lub nie rozliczy jej w terminie, będzie obowiązany do zwrotu pożyczki albo jej nierozliczonej części wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia zawarcia umowy pożyczki.

W świetle art. 49a ustawy, należności funduszu pożyczkowego z tytułu niespłaconych lub niezwróconych pożyczek lub ich części będą mogły zostać umorzone w całości lub w części, jeżeli:

- 1) przedsiębiorca będący osobą fizyczną zmarł, nie pozostawiając żadnego majątku albo majątek pozostawiony nie podlega egzekucji, albo pozostawił jedynie przedmioty codziennego użytku domowego;
- 2) przedsiębiorca będący osobą prawną został wykreślony z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;
- 3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
- 4) przedsiębiorca będący jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną uległ likwidacji;
- 5) zachodzi ważny interes dłużnika lub interes publiczny.

Decyzję w sprawie umorzenia należności z tytułu niespłaconych lub niezwróconych pożyczek wyda fundusz pożyczkowy, w przypadku jednak, gdy przekroczy ona 5000 zł, wymagana będzie zgoda ministra właściwego do spraw gospodarki.

W art. 1 w pkt 2 noweli zaproponowano zmiany w ustawie z dnia 12 sierpnia 2010 r. o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi z 2010 r. Określono tam analogiczne do wyżej opisanych zasady umarzania należności funduszu pożyczkowego z tytułu niespłaconych lub niezwróconych pożyczek oraz kwestie związane z przedawnianiem zobowiązań do spłaty lub zwrotu pożyczki.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 92. posiedzeniu w dniu 15 maja b.r. pochodziła z przedłożenia rządowego.

Projekt wpłynął do Sejmu w dniu 26 marca 2015 r. (druk sejmowy nr 3292) i został skierowany do pierwszego czytania w Komisji Finansów Publicznych oraz w Komisji Gospodarki.

Ustawa nie była przedmiotem istotnych zmian, za jej przyjęciem głosowało 423 posłów, przy 2 głosach przeciw i braku głosów wstrzymujących się.

III. Uwagi szczegółowe

W art. 1 w pkt 3 noweli zaproponowano uchylenie ust. 5 w art. 45 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi. Przepis ten ustanawiał weksel in blanco, jako zabezpieczenie udzielonej przedsiębiorcy pożyczki. W uzasadnieniu do projektu ustawy stwierdzono, iż „w związku z jednoznacznym określeniem, że decyzje funduszy pożyczkowych są decyzjami administracyjnymi i ich dochodzenie odbywać się powinno w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, rezygnuje się z zabezpieczenia w postaci weksla in blanco”. Weksle mają być zwrócone przedsiębiorcom w terminie 15 dni od dnia wejścia w życie noweli.

Należy pamiętać, że weksel in blanco jest także zabezpieczeniem pożyczki udzielanej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 sierpnia 2010 r. o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi z 2010 r. W art. 2 noweli, wprowadzającym zmiany w tej

ostatniej ustawie, również przesądzono o stosowaniu do należności funduszu pożyczkowego przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 2 pkt 2 noweli). Odmiennie jednak niż poprzednio, zachowano w mocy art. 15 wprowadzający zabezpieczenie w postaci weksla.

Taki zabieg legislacyjny może narazić się na zarzut nierównego traktowania adresatów ustawy – w zależności od tego, czy otrzymali pożyczkę w oparciu o ustawę zmienianą w art. 1, czy też w art. 2 noweli.

Maciej Telec

Główny legislator